

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos
Aplinkos projektų valdymo agentūros direktoriaus 2018 m.
gruodžio 7 d. įsakymu Nr. T1- 187

(Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos
Aplinkos projektų valdymo agentūros direktoriaus
2022 m. gegužės 6 d. įsakymo Nr. T1-200
redakcija)

FINANSINIŲ PATAISŲ NUSTATYMO IR TAIKYMO, KAI NUSTATOMI SU PIRKIMU SUSIJĘ PAŽEIDIMAI, TVARKOS APRAŠAS

1. Finansinių pataisų nustatymo ir taikymo, kai nustatomi su pirkimu susiję pažeidimai, tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato projektų vykdytojų atliktų pirkimų pažeidimų nustatymo, finansinių pataisų taikymo ar netaikymo reikalavimus ir tvarką. Aprašo nuostatos taikomos projektams, kuriems netaikomos Europos Komisijos 2019 m. gegužės 14 d. sprendimu Nr. C(2019) 3452, kuriuo nustatomos su Sąjungos finansuotomis išlaidomis susijusių finansinių pataisų, kurias reikia atlikti dėl taikytinų viešųjų pirkimų taisyklių nesilaikymo, nustatymo gairės.

2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra (toliau - Agentūra) atlieka projektų vykdytojų atliktų pirkimų priežiūrą ir tikrina jų atitikimą Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymui, Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymui, Ūkio subjektų, kurie nėra perkančiosios organizacijos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, pirkimų vykdymo ir priežiūros tvarkos aprašui, patvirtintam Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. rugsėjo 14 d. įsakymu Nr. D1-762 „Dėl ūkio subjektų, kurie nėra perkančiosios organizacijos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, pirkimų vykdymo ir priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – pirkimų teisės aktai), ir nustato šių teisės aktų pažeidimus.

3. Agentūra nustato pažeidimus, inicijuoja įtarimus apie pažeidimus, rengia pažeidimų tyrimų išvadas ir skiria finansines pataisas projektų vykdytojams arba teikia siūlymus Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai dėl subsidijos ar dotacijos tinkamų finansuoti išlaidų sumažinimo. Projekto vykdytojas raštu informuojamas apie įtariamą pažeidimą ir apie Agentūros arba Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos priimtą sprendimą dėl subsidijos ar dotacijos tinkamų finansuoti išlaidų sumažinimo arba finansinės pataisos netaikymo.

4. Agentūra pažeidimus nustato pildydama Perkančiųjų organizacijų pirkimo procedūrų patikros arba Ūkio subjektų, kurie nėra perkančiosios organizacijos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, pirkimo procedūrų patikros lapus.

5. Agentūra, tikrindama pirkimų atitikimą teisės aktų nuostatoms ir nustačiusi jų pažeidimus, nustato ir siūlo mažinti arba mažina tinkamas finansuoti išlaidas, kai:

5.1. neproporcinga visas projekto pirkimo sutarties išlaidas pripažinti netinkamomis finansuoti;

5.2. nėra žinoma tiksliai su projekto pirkimu susijusio pažeidimo netinkamų finansuoti išlaidų suma.

6. Kai nėra žinoma tiksliai su pirkimu susijusio pažeidimo netinkamų finansuoti išlaidų suma, finansinės pataisos dydis nustatomas vadovaujantis šio Aprašo priedu (toliau – priedas). Nustatyta netinkamų finansuoti išlaidų apskaičiavimo norma, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, taikoma pagal pirkimo sutartį arba jos dalį projekto vykdytojo patirtoms išlaidoms ir pagal tą pačią pirkimo sutartį patirtoms išlaidoms, įtrauktoms į pateiktus bei ateityje teikiamus mokėjimo prašymus.

7. Jei pažeidimas turėjo įtakos visai pirkimo sutarties vertei, finansinė pataisa taikoma:

7.1. nuo galutinės pirkimo sutarties vertės su PVM arba be PVM (jei PVM yra netinkamas finansuoti projekto lėšomis);

7.2. nuo projektui įgyvendinti skirtos galutinės pirkimo sutarties vertės dalies, jei pirkimo sutartis apima ir kitus, projekto lėšomis nefinansuojamus, objektus;

7.3. nuo įsigytų darbų, prekių ir (ar) paslaugų vertės, jei darbai, prekės ir (ar) paslaugos įsigyti netinkamai įvykdžius pirkimą.

8. Jei pažeidimas turėjo įtakos tik daliai pirkimo sutarties vertės, finansinė pataisa taikoma nuo tos pirkimo sutarties dalies, kuri susijusi su pažeidimu, vertės.

9. Jei finansavimas projektui skiriamas pagal fiksuotus įkainius (nustatytą vienodą projekto išlaidų vieneto įkainį), finansinė pataisa taikoma nuo subsidijos vertės.

10. Jei dėl nustatyto pažeidimo galėtų būti taikomos skirtingos finansinės pataisos, dėl atitinkamos finansinės pataisos taikymo, laikantis proporcingumo principo, sprendžiama atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį ir įvertinant su juo susijusias aplinkybes:

10.1. ar pirkimas (išskyrus tarptautinį pirkimą) nekelia tarptautinio susidomėjimo;

10.2. ar nebuvo neteisėtai ribojama rangovų, prekių tiekėjų ir (ar) paslaugų teikėjų konkurencija (pvz., vertinama, ar sudarytos sąlygos potencialiam rangovui, prekių tiekėjui ir (ar) paslaugų teikėjui pateikti pasiūlymą, pateiktų pasiūlymų skaičius ir kt.);

10.3. ar dėl nustatytų diskriminuojančių reikalavimų nebuvo atmesta pasiūlymų;

10.4. ar yra kitų, atsižvelgiant į taikytinų teisės normų pažeidimo pobūdį ir sunkumą, laikantis proporcingumo principo Agentūros nustatytų aplinkybių (pretenzijų ir skundų nebuvimas savaime nėra lengvinanti aplinkybė).

11. Pažeidimo, susijusio su pirkimų teisės aktų nesilaikymu, sunkumas ir susijęs finansinis poveikis vertinamas atsižvelgiant į šiuos veiksnius: konkurencijos lygį, skaidrumą ir vienodą požiūrį.

12. Kai dėl to paties pirkimo nustatomi keli pažeidimai, finansinių pataisų dydžiai nėra sumuojami, o yra taikoma didžiausia finansinė pataisa iš jų.

13. 100 % finansinė pataisa gali būti taikoma sunkiausiais atvejais, kai dėl pažeidimo teikiama pirmenybė tam tikram (-iems) konkurso dalyviui (-iams) ar kandidatui (-ams) arba pažeidimas susijęs su sukčiavimu, kurį nustatė kompetentingos teisminės ar administracinės įstaigos.

14. Kai pažeidimas yra tik formalus pobūdžio ir neturi jokio faktinio ar galimo finansinio poveikio, finansinės pataisos netaikomos.

15. Aprašo priede nurodytos dažniausiai nustatomos pažeidimų rūšys. Kiti šiame priede nenurodyti pažeidimai turi būti traktuojami vadovaujantis proporcingumo principu ir, kai tai įmanoma, taikant šioje tvarkoje nurodytų pažeidimų rūšių analogiją.

16. Nustatytos netinkamos finansuoti išlaidos:

16.1 susigražinamos (jei jos buvo išmokėtos projekto vykdytojui) ir (arba);

16.2 šios išlaidos pripažįstamos netinkamomis finansuoti projekto vykdytojo teikiamuose mokėjimo prašymuose (jeigu netinkamos finansuoti su pažeidimu susijusios projekto išlaidos projekto vykdytojui dar neapmokėtos ir pateiktas ar teikiamas mokėjimo prašymas bus tvirtinamas).

17. Agentūra įtariamo pažeidimo tyrimą turi atlikti ir priimti sprendimą dėl pažeidimo ne vėliau kaip per 60 kalendorinių dienų nuo įtarimo dėl pažeidimo užregistravimo Vieningoje dokumentų valdymo informacinėje sistemoje dienos. Tais atvejais, kai reikia kreiptis į kitas institucijas ir (ar) projekto vykdytoją dėl papildomos informacijos, įtariamo pažeidimo tyrimas užbaigiamas ir sprendimas dėl pažeidimo priimamas ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo papildomos informacijos gavimo dienos. Tais atvejais, kai įtariamo pažeidimo tyrimas yra susijęs su vykstančiu ikiteisminiu tyrimu ar teisminiu procesu dėl nusikalstamos veikos, įtariamo pažeidimo tyrimo ir nustatymo veiksmus Agentūra atlieka nelaukdama ikiteisminio tyrimo pabaigos ir (ar) teismo nuosprendžio dėl nusikalstamos veikos. Jei atlikus įtariamo pažeidimo tyrimą ir įvertinus visas su įtariamu pažeidimu susijusias aplinkybes Agentūra neturi pagrindo nustatyti pažeidimo, pažeidimo tyrimas baigiamas ir pažeidimas nėra nustatomas. Pažeidimo tyrimas atnaujinamas, kai įsiteisėja teismo nuosprendis, patvirtinantis nusikalstamą veiką.

18. Ginčai, kilę dėl Aprašo reikalavimų vykdymo, taikymo ir aiškinimo, sprendžiami Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

19. Projektų vykdytojai turi teisę apskusti Agentūros sprendimus, susijusius su finansinių pataisų taikymu ar netaikymu, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

